

ЧИТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ СПОСІБ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.

Пікулицька Л.В.,

Старший викладач кафедри іноземних мов

Сумський національний аграрний університет

м. Суми, Україна

Навчання української мови як іноземної (УМІ) у закладах вищої освіти України передбачає формування в іноземних студентів здатності до взаєморозуміння і толерантного ставлення до представників інших культур. У зв'язку з цим зовсім по-новому усвідомлюється роль УМІ як навчального предмета. Адже саме мова є провідником культури того чи іншого народу для інших культур і народів. Вона відкриває студентам-іноземцям безпосередній доступ до величезного багатства цього народу, служить важливим засобом взаєморозуміння та комунікації представників різних культурних спільнот.

Останнім часом значно зріс інтерес до автентичних текстів як ефективного засобу вивчення іноземних мов. Робота з автентичними текстами відіграє провідну роль у пізнанні культури країни, мова якої вивчається, у створенні мотивації, підтриманні інтересу, забезпеченні взаємозв'язку навчання із життям.

Автентичність є головною вимогою, що висувається Радою Європи до навчальних текстів і матеріалів. Як зазначено в Рекомендаціях Ради Європи, автентичний текст є «центром будь-якого акту мовленнєвого спілкування, зовнішньою предметною з'єднувальною ланкою між тим, хто продукує, і тим, хто сприймає, спілкуються вони безпосередньо чи на відстані». [3, с. 93].

Словник термінів міжкультурної комунікації трактує «автентичний текст – authentic text < лат. authenticus як оригінальний текст, створений автором, тобто який не є результатом якогось іншого тексту» [4, с. 34].

У вітчизняних і зарубіжних науково-педагогічних колах існують різні визначення автентичного тексту.

Науковці Е. Азімов і А. Щукін розуміють автентичний текст як «реальний продукт носіїв мови, який не призначений для навчальних цілей і неадаптований для потреб учнів. Автентичний матеріал характеризується природністю лексичного наповнення і граматичних форм, ситуативною адекватністю мовних засобів» [1, с. 34].

На думку зарубіжного дослідника Дж. Хамера традиційно, автентичним прийнято вважати текст, який спочатку не був пристосований до навчальних цілей, а написаний для носія мови носієм цієї мови [6].

Підсумовуючи вищезазначене, можемо стверджувати, що автентичні матеріали – це матеріали, зміст яких відображає реальну мову носіїв або компетентних користувачів мови. До них належать газетні статті, буклети, рекламні матеріали, художні твори, вірші, пісні тощо.

На нашу думку читання автентичних матеріалів має низку переваг, оскільки вони: 1) забезпечують велику практику використання мови, що вивчається, у повсякденному житті та володіють сильним мотиваційним впливом; 2) є оптимальним засобом навчання культури країни, мова якої вивчається; 3) ілюструють функціонування мови у формі, прийнятій носіями мови, і в природному соціальному контексті; 4) містять інформацію, що сприймається як достовірна та цікавіша.

Наразі методисти та викладачі УМІ наголошують на використанні текстів максимально наближених до ситуації живого спілкування. При цьому слід звернути увагу на принципи та критерії відбору автентичних текстів, використання яких допоможе студентам опанувати комунікативними компетенціями.

Огляд навчальної та методичної літератури показує, що існує низка думок щодо вимог відбору автентичних матеріалів.

Зарубіжний дослідник Нутталл виокремлює такі вимоги до вибору автентичних текстів для навчання іншомовного читання як: 1) критерії

придатності та відповідності змісту навчання; 2) перспективності вивчення; 3) легкості для читання. При цьому критерій придатності та відповідності змісту навчання – є найголовнішим, оскільки матеріали для читання повинні зацікавити студентів, а також відповідати їхнім потребам. Читання таких текстів створює стійку мотивацію до навчального процесу [7].

Берардо доповнює цей список такою вимогою, як презентація у вигляді малюнків, діаграм, фотографій. У результаті студент краще розуміє зміст матеріалу в контексті, а це спонукає читача до подальшого опрацювання запропонованого матеріалу [5, с. 62].

Вітчизняні дослідники Г. Гринюк та Ю. Семенчук доводять доцільність добору й використання автентичних текстів у процесі навчання студентів, що зумовлено низкою чинників, а саме: 1) автентичні тексти є цінним інформаційним і пізнавальним матеріалом, який доповнює отримані студентом під час вивчення спеціальних дисциплін знання, забезпечує принцип професійної спрямованості навчання іноземної мови; 2) тексти за фахом є зразками наукової прози, моделлю викладу основних теоретичних понять і категорій засобами іноземної мови; 3) автентичні тексти є джерелом словникового запасу студентів з фаху, прикладом уживання термінологічної лексики в контексті, що допомагає конкретизувати значення слів, пояснити й уточнити випадки їх уживання відповідно до усталених мовних норм і стандартів; 4) тексти, крім широкого діапазону термінологічної лексики, забезпечують студентів мовленнєвими формулами наукового реєстру [2].

Як бачимо, автентичні тексти ілюструють функціонування мови у формі, що прийнятна її носіями, у природному соціальному контексті. Наявність нової інформації поповнює вокабуляр студентів з відповідної теми. Цим самим досягається певний рівень комунікативної та професійної компетентності. Робота з автентичними текстами сприяє підвищенню інтересу до вивчення української мови як іноземної, забезпечує зв'язок навчального матеріалу з реальними ситуаціями, активізує асоціативну пам'ять і пізнавальну діяльність іноземного студента.

Література:

1. Азимов Э. Г. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам) / Э. Г. Азимов, А. Н. Щукин. – М. : ИКАР, 2009. – 448 с.
2. Гринюк Г. А. Відбір навчального матеріалу для формування англомовної лексичної компетенції у студентів-економістів / Г. А. Гринюк, Ю. О. Семенчук // Іноземні мови – № 2. – 2007. – С. 30–34.
3. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / [наук. ред. С. Ю. Ніколасва]. – К. : Ленвіт, 2003. – 261с.
4. Словарь терминов межкультурной коммуникации / И. Н. Жукова, М. Г. Лебедько, З. Г. Прошина, Н. Г. Юзефович ; под ред. М. Г. Лебедько и З. Г. Прошиной. – М. : ФЛИНТА : Наука, 2013. – 632 с
5. Berardo S. The use of authentic materials in the teaching of reading. / S. Berardo // The Reading Matrix. – Vol.6. – No.2. – 2006. – P. 60 – 69.
6. Harmer J. How to teach English. An introduction to the practice of English language teaching. Edinburg.: Gate Longman, 2000. 198 p.
7. Nuttall C. Teaching Reading Skills in a foreign language. Oxford: Heinemann, 1996.